

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 34. europaudvalgsmøde

Mødedato: fredag den 29. september 2023

Tidspunkt: Kl. 08.45

Sted: vær. 2-133

Dagsorden

Den 28. september 2023

- L 1. Vedtagelse af procedureberetning vedr. prioritering af EU-sager og tidlig inddragelse af fagudvalg og Europaudvalget
EUU alm. del (20222) – Bilag 763 (udkast til beretning)

- L 2. Meddelelser fra formanden

- FO 3. Forslag om en facilitet til finansiel assistance til Ukraine 2024-27
Forelæggelse ved økonomiministeren
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2023) 0338
KOM (2023) 0338 – Bilag 2 (samlenotat)
EUU alm. del (20222) – Bilag 761 (kommenteret dagsorden)
EUU alm. del (20222) – Bilag 110 (fortroligt udvalgsmødereferat side 135, makrofinansiel assistance til Ukraine forelagt EUU 2/12-22)

- 4. Siden sidst:
Forelæggelse ved økonomiministeren
 - a) Italiens reviderede genopretningsplan
KOM (2023) 0477

- FO 5. Kommissionens forslag til revision af EU's flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027
Forelæggelse ved finansministeren
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2023) 0337
KOM (2023) 0337 – Bilag 2 (samlenotat)
EUU alm. del (20222) – Bilag 761 (kommenteret dagsorden)
EU-note (20222) – E 29 (EU-Nyt om revision af EU's flerårige budgetramme for 2021-2027)
EUU alm. del (20222) – Bilag 678 (udvalgsmødereferat side 1137, EU's budget for 2024 forelagt EEU 27/6-23)
- FO 6. Kommissionens forslag til nye indtægtskilder til EU's budget
Forelæggelse ved finansministeren
– *Tidlig forelæggelse*
KOM (2023) 0331
KOM (2021) 0570 – Bilag 4 (samlenotat)
EUU alm. del (20222) – Bilag 761 (kommenteret dagsorden)
Rådsmøde 14/7-23 – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde økofin 14/7-23)
7. Rådsmøde nr. 3972 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – beskæftigelses- og socialdelen) den 9. oktober 2023
Forelæggelse ved beskæftigelsesministeren
EUU alm. del (20222) – Bilag 761 (kommenteret dagsorden)
- L 8. Eventuelt

Der vedlægges foreløbig oversigt over det under punkt 7 nævnte møde.

Praktiske oplysninger:

Hvor intet andet er angivet, afholdes Europaudvalgets ordinære møder for åbne døre. Tilmelding for tilhørere skal ske *senest kl. 12.00 dagen inden mødet* ved Europaudvalgets sekretariat (europaudvalget@ft.dk; tlf. +45 33 37 36 10). Der vil være pladsbegrænsning.

Anvendte forkortelser:

FF =Forventet forhandlingsoplæg
FO =Forhandlingsoplæg
FL =Forventet lukket behandling
L =Lukket behandling

Rådsmøde nr. 3972 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – beskæftigelses- og socialdelen) den 9. oktober 2023

1. Det Europæiske Semester 2023
 - *Politisk drøftelse og vedtagelse*KOM (2023) 0600, KOM (2023) 0599
Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (samlenotat side 2)
2. Rådskonklusioner om mental sundhed og prekære arbejdsformer
 - *Vedtagelse*KOM (2023) 0298
Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (samlenotat side 7)
3. Rådskonklusioner om social beskyttelse for selvstændige
 - *Vedtagelse*KOM (2023) 0043
Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (samlenotat side 12)
4. Politisk drøftelse om konsolidering og styrkelse af europæiske sociale beskyttelsessystemer
 - *Politisk drøftelse*Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (samlenotat side 15)
5. Kommissionens forslag til Rådets henstilling om udvikling af rammebetingelserne for socialøkonomien
 - *Politisk enighed*KOM (2023) 0316
Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (samlenotat side 17)
6. Eventuelt
7. Siden sidst:
 - a) Annullationssøgsmålet om mindstelønsdirektivet
C (2023) 0019
 - b) Rådsafgørelse om ILO-konvention nr. 190 om afskaffelse af vold og chikane på arbejdspladsen
KOM (2020) 0024

Dagsordenspunkterne 1 er delt ressort mellem Beskæftigelsesministeriet og Social- og Ældreministeriet og punkt 5 hører under Erhvervsministeriets ressort. De øvrige punkter hører under Beskæftigelsesministeriets ressort.

Europaudvalget

Referat af 34. europaudvalgsmøde

Dato: fredag den 29. september 2023

Tidspunkt: Kl. 08.45

Sted: vær. 2-133

Til stede: Niels Flemming Hansen (KF), formand, Henrik Møller (S), Jens Henrik Thulesen Dahl (DD), Alexander Ryle (LA), Alex Ahrendtsen (DF), Søren Søndergaard (EL), Christian Friis Bach (RV) og Theresa Scavenius (UFG).

Desuden deltog: Økonomiminister Jakob Ellemann-Jensen, finansminister Nicolai Wammen og beskæftigelsesminister Ane Halsboe-Jørgensen.

Alex Ahrendtsen fungerede som formand under hele mødet.

L Punkt 1. Vedtagelse af procedureberetning vedr. prioritering af EU-sager og tidlig inddragelse af fagudvalg og Europaudvalget

EUU alm. del (20222) – Bilag 763 (udkast til beretning)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 2. Meddelelser fra formanden

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

FO Punkt 3. Forslag om en facilitet til finansiel assistance til Ukraine 2024-27

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2023) 0338

KOM (2023) 0338 – Bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (20222) – Bilag 761 (kommenteret dagsorden)

EUU alm. del (20222) – Bilag 110 (fortroligt udvalgsmødereferat side 135, makrofinansiel assistance til Ukraine forelagt EUU 2/12-22)

Økonomiministeren: Jeg vil forelægge forslaget til forhandlingsoplæg, og jeg henviser generelt til samlenotatet.

Ruslands krig i Ukraine har haft ødelæggende konsekvenser for landet og dets folk og økonomi. Der er et stort behov for, at vi i EU fortsætter vores fulde støtte til Ukraine. Det gælder finansielt, humanitært og militært.

Kommissionen fremsatte derfor i juni 2023 et forslag om en Ukrainefacilitet. Faciliteten skal yde finansiel assistance til Ukraine i perioden 2024-2027 samt understøtte reformer, modernisering af Ukraine og et fremtidigt ukrainsk EU-medlemskab. Forslaget er en del af midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle ramme (MFF), som finansministeren vil forelægge for udvalget. Ud over støtte til Ukraine indebærer forslaget til MFF-revision bl.a. forhøjede udgifter til migration, styrket europæisk konkurrenceevne, renteudgifter til EU's genopretningslån og administration.

Formandskabet sigter mod enighed om Ukrainefaciliteten som led i MFF-revisionen i Det Europæiske Råd i efteråret og en aftale med Europa-Parlamentet i foråret 2024. Formandskabet har fremlagt et udkast til en MFF-forhandlingsboks, hvor Ukrainefaciliteten også indgår. En aftale om Ukrainefaciliteten i Det Europæiske Råd vil skulle udmøntes i konkrete ændringer af forordningen om Ukrainefaciliteten.

Alle EU-lande har tilkendegivet opbakning til at finde en løsning på at fortsætte støtten til Ukraine. Der ventes derfor blandt EU-landene bred opbakning til en Ukrainefacilitet og til en langsigtet økonomiske støtte.

Faciliteten skal bidrage til at dække Ukraines finansieringsbehov og sikre holdbare offentlige finanser og betalingsbalance.

Forslaget lægger op til en facilitet på 50 mia. euro. Det vil betyde, at faciliteten tilvejebringer hovedparten af det skønnede finansieringsbehov i de kommende år. Den finansielle assistance kan ydes som en kombination af lån og anden finansiel støtte, f.eks. tilskud. Lån og tilskud skal ifølge forslaget fastlægges af Rådet og Europa-Parlamentet i den årlige EU-budgetprocedure. Kommissionen angiver en indikativ fordeling på 33 mia. euro i lån og 17 mia. euro i tilskud.

Med henblik på at øge forudsigeligheden af EU-landenes bidrag til finansiering af faciliteten vil der ifølge udkastet til forhandlingsboks blive fastsat lofter for, hvor meget af støtten der kan udgøres af henholdsvis lån og tilskud.

Lån og tilskud vil blive tildelt under tre overordnede formål, såkaldte søjler:

- Under søjle I ydes finansiel assistance for at understøtte Ukraines offentlige finanser og økonomi betinget af krav i en reform- og investeringsplan. Denne Ukraineplan udarbejdes af de ukrainske myndigheder med assistance fra Kommissionen. Planen skal godkendes af Rådet efter indstilling fra Kommissionen.
- Under søjle II etableres en investeringsramme, som skal skabe private og offentlige investeringer i Ukraine, bl.a. via en ny garantikapacitet, Ukraine Garantien, på ca. 8,9 mia. euro.
- Under søjle III ydes teknisk bistand og andre støttetiltag, som skal bidrage til Ukraines gradvise tilpasning til EU-regler og -standarder.

Kommissionen godkender de løbende udbetalinger af den finansielle assistance med inddragelse af EU-landene.

Det er en betingelse for støtten, at Ukraine respekterer grundlæggende rettigheder, herunder et parlamentarisk flerpartisystem, og retsstatsprincippet. Samtidig skal Ukraine garantere respekt for menneskerettigheder, herunder minoriteters rettigheder.

Kommissionen vil løbende overvåge implementeringen og gennemførelsen af facilitetens aktiviteter. Ukraine skal årligt rapportere til Kommissionen om gennemførelse af Ukraineplanen. Og man skal to gange årligt offentliggøre data om personer og enheder, der modtager finansiering over en vis grænse. Forhandlingerne peger i retning af en grænse på 100.000 euro i stedet for 500.000 euro som foreslået af Kommissionen.

Derudover skal Kommissionen fremlægge en årlig vurdering af faciliteten for Europa-Parlamentet, Rådet og et kontroludvalg, som skal udpeges af Kommissionen og bestå af uafhængige medlemmer.

Kommissionen og Ukraines regering skal udarbejde en rammeaftale for implementeringen af Ukraine-faciliteten, som fastlægger bestemmelser vedrørende styring, kontrol, overvågning, evaluering og rapportering under faciliteten. Aftalen skal også indeholde bestemmelser til at imødegå uregelmæssigheder, svindel, korruption og interessekonflikter.

Forslaget vil have betydelige statsfinansielle konsekvenser for Danmark, idet der lægges op til, at forslaget finansieres via EU's budget uden for udgiftslofterne. Danmark finansierer ca. 2 pct. af EU's budget.

Ruslands invasion af Ukraine medfører betydelige menneskelige og økonomiske omkostninger. Regeringen bakker fuldt op om at sikre den nødvendige støtte til Ukraine. EU og EU-landene har allerede ydet betydelig økonomisk og militær assistance til Ukraine, siden krigen startede. Den støtte skal fortsætte over de kommende år.

Regeringen støtter derfor forslaget om en Ukraine-facilitet på 50 mia. euro. Regeringen finder, at en Ukraine-facilitet generelt er en helhedsorienteret løsning, som adresserer Ukraines økonomiske behov de kommende år og knyttes til reformer, der understøtter Ukraines genopbygning, modernisering og et fremtidigt medlemskab af EU.

Regeringen er åben for, at støtten kan udgøres af både lån og tilskud. Regeringen støtter især lån på meget favorable betingelser, da lån kan ydes uden at genåbne MFF-aftalen.

Situationen i Ukraine er ekstraordinær. Derfor giver det også god mening, at der her er behov for ny finansiering.

Regeringen finder det derimod vigtigt, at øvrige nye udgifter, som der lægges op til i forslaget til MFF-revision, finansieres via omprioriteringer. Finansministeren vil forelægge sagen og regeringens holdning om lidt, men jeg vil gerne nævne det for en god ordens skyld. Det er en uskik.

FO Jeg beder udvalget om et mandat på Ukrainefaciliteten, hvor vi fra dansk side:

- lægger stor vægt på, at der sikres støtte til Ukraine via etableringen af et støtteinstrument på 50 mia. euro i perioden 2024-2027 med henblik på fortsat stabil, forudsigelig og holdbar finansiel støtte.
- lægger stor vægt på tæt koordination med den ukrainske regering og internationale partnere.
- lægger stor vægt på, at Ukrainefaciliteten understøtter reformer og opnår en tilnærmelse af Ukraine til EU.
- lægger stor vægt på, at støtte primært er lånebaseret.
- lægger stor vægt på, at forudsigeligheden i EU-landenes bidrag til faciliteten øges.
- lægger stor vægt på, at efterlevelse af grundlæggende rettigheder, et flerpartidemokrati og retsstatsprincippet indgår som betingelse for den finansielle assistance.
- lægger vægt på, at Ukrainefaciliteten bidrager til mobilisering af private investeringer.
- lægger vægt på en effektiv kontrolindsats med henblik på at mindske risikoen for svindel og korruption med midler.
- lægger vægt på en effektiv beslutningsprocedure for udmøntning af faciliteten, hvor der er en klar ansvarsfordeling mellem EU-institutionerne og løbende rapportering fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet.
- lægger vægt på, at forslaget – i det omfang det kræver en revision af MFF-aftalen fra 2020 – aftales som led i samlede forhandlinger i Det Europæiske Råd.

Christian Friis Bach: Der er fuld opbakning fra Radikale Venstre til at etablere Ukrainefaciliteten.

Europa-Parlamentet – og vel også Ukraine selv – anser dette beløb for at være utilstrækkeligt i forhold til behovet. Deler regeringen den analyse, at dette er den første bevilling, og at der vil være brug for mere?

Det er en kombination af lån og tilskud, og det er lidt uigennemskueligt. Det kan gøre det svært at kortlægge de finansielle konsekvenser for Danmark. Jeg regner med, at en del af dette vil blive taget fra udviklingsrammen, hvilket vil gøre det meget vanskeligt at planlægge udviklingsrammen. Hvad nu hvis lånet ikke bliver tilbagebetalt? Det kan give en masse uforudsigelighed i vores udviklingssamarbejde. Deler regeringen den analyse?

I lyset af at Ukraines behov for økonomisk støtte er større, og at det vil give stor usikkerhed for vores udviklingssamarbejder, vil regeringen så overveje at øge udviklingsbistanden for at sikre, at vi

kan bidrage aktivt til finansieringen, og at det ikke går ud over vores udviklingssamarbejde med andre regioner, hvor der jo også er hårdt brug for disse penge?

Økonomiministeren: Du har ret i, at 50 mia. euro nok ikke er tilstrækkeligt. IMF (Den Internationale Valutafond) vurderer, at behovet frem mod 2027 er 75 mia. euro. Det er væsentligt at holde sig for øje, hvad pengene skal bruges til. Det handler om at holde skibet sejrende. Vi er slet ikke ude i genopbygning eller reetablering af infrastruktur osv. endnu – det kommer senere, og det bliver dyrt. 50 mia. euro er et ganske stort støttebeløb, men vi kommer til at vende tilbage til det, også fra EU's side.

Hvis IMF's vurdering er, at der er behov for 75 mia. euro, og man fra EU's side bidrager med 2/3, hvem forestiller man sig så kommer og bidrager med resten? Den diskussion kommer vi til at tage nogle gange. Selvfølgelig er der andre donorer, og derfor er det vigtigt for regeringen, at faciliteten understøttes af andre internationale samarbejdspartnere.

Vi mener, at det godt kan være en blanding af lån og tilskud. Fordelen ved lån er, at der ikke er behov for at åbne MFF'en. Situationen i Ukraine er så grufuld, at det er lidt uartigt, at nogle lande udnytter muligheden til at genåbne MFF'en og bringe andre elementer ind i forhandlingerne også.

Udfordringen bliver selvfølgelig, at det bliver vanskeligere at planlægge udviklingsbistanden, men vi har også brug for en forudsigelighed for Ukraine, så de ved, hvad de årlige lofter for tilskud og lån er. Jeg deler bekymringen om, at det gør det vanskeligt at planlægge den resterende del af udviklingsbistanden, men regeringen har ikke umiddelbart planer om at løfte rammen. Vi er et af desværre kun en håndfuld lande i verden, som løfter det ansvar, som verden ellers har forpligtet sig til, nemlig at bidrage med 0,7 pct. af vores bni. Det skal vi være stolte af, og det skal vi også gøre, men vi har aktuelt ikke planer om at udvide udviklingsbistanden.

Theresa Scavenius: Det er godt, at efterlevelse af grundlæggende rettigheder, retsstatsprincippet og flerpartidemokrati er en betingelse for den finansielle assistance, men hvordan håndhæver vi det i praksis? Og skulle man overveje også at gøre antikorruption til en betingelse? Jeg frygter, at vi putter en masse penge ned i nogle huller, og de så forsvinder.

Hvad betyder faciliteten for andre lande, som er i lignende situationer, som f.eks. Georgien og Moldova? I Georgien er de meget utilfredse med, at EU forfordeler Ukraine. De mener, at de står i en parallel situation med et pres fra Rusland, og de ønsker at komme tættere på EU, men de har ikke mulighederne. Det er selvfølgelig fint at give en pose penge til nogle, men hvad har det af geopolitiske konsekvenser for andre lande, som føler sig uretfærdigt behandlet? Skubber det dem væk fra os eller tættere på os? Vi skal begynde at hjælpe de lande til at blive mere klar til EU, og hvis vi hjælper Ukraine, burde vi faktisk også hjælpe Georgien og Moldova. Hvad er ministerens holdning til det brede geopolitiske perspektiv?

Hvilke virksomheder skal tjene penge på det her? Flere gange bliver danske virksomheder nævnt, men vi har tidligere set i f.eks. Østtyskland, at alle de lokale virksomheder blev udkonkurreret af Vesttyske virksomheder. Hvis vi reelt gerne vil understøtte den ukrainske økonomi og deres muligheder for at skabe et bæredygtigt samfund, der kan indtræde i EU senere, hvordan sørger vi så for, at ukrainske virksomheder ikke bliver udkonkurreret af f.eks. tyske og amerikanske virksomheder? For det er typisk det, der er sket igennem historien.

Økonomiministeren: Det ærlige svar er, at vi ikke kan være hundrede procent sikre på, at pengene havner de rette steder. Korruptionsindekset viser, at Ukraine ikke ligger et super flatterende sted. Det er selvfølgelig nemt for os at sige i verdens mindst korrupte land, og derfor anskuer vi tingene med andre briller – og det er de rette briller, tag endelig ikke fejl. Der er brug for, at vi går ind i det med åbne øjne, for vi risikerer jo at stå i en situation om forhåbentlig ikke alt for mange år, hvor krigen er slut, og hvor vi kigger på, hvor den økonomiske støtte er havnet henne. Til den tid er jeg ikke i tvivl om, at der vil være nogle, der løfter øjenbrynene, fordi noget er havnet de forkerte steder. Det er fortvivlende, men hvad er alternativet? Er alternativet, at vi ikke vil hjælpe? Det er ikke det, du siger, det ved jeg godt. Vi er nødt til at gøre det med den bekymring og ekstremt store opmærksomhed på, at man traditionelt ser anderledes på korruption i Ukraine. Det betyder ikke, at vi bare skal finde os i, at gode danske skatte kroner ryger ned i et korruptionshul. Det betyder bare, at vi skal være enormt opmærksomme på at følge vores penge, og vi skal stille betingelser om retsstatsprincipper, og hvis de ikke bliver efterlevet, skal udbetalingerne stoppe. Jeg siger det meget åbent, at der vil være penge, som ikke bliver brugt lige så effektivt som i den danske forvaltning.

Hvad så med de andre lande som Georgien og Moldova? Jeg tror ikke, at der er en overhængende risiko for, at de kaster sig i armene på Rusland, som har brugt vold imod dem. Men selvfølgelig skal vi også have et perspektiv på de lande. Det er bare ikke den diskussion, vi har i dag.

Hvilke virksomheder skal tjene penge på det her? Jeg synes jo, at det at tjene penge er meget positivt, for det betyder, at der er vækst. Men det skal jo ikke være på bekostning af ukrainske virksomheder. Jeg håber på, at danske og andre europæiske virksomheder kan udvikle et samarbejde med ukrainske virksomheder – ikke på bekostning af dem, men til fælles gavn og glæde, for det er jo sådan, kapitalisme fungerer. Det er til gavn og glæde og fælles velstand og opbygning af retsstaten – det er derfor, vi elsker kapitalismen.

Søren Søndergaard: Jeg kan høre, at ministeren er i form her til morgen.

Enhedslisten støtter selvfølgelig faciliteten, men vi forstod ikke først, at det skal være lån. Allerede før den russiske invasion var Ukraine dybt forgældet, fordi forskellige oligarker havde haft lejlighed til at have snablen direkte ned i statskassen. Og nu vil vi pålægge dem mere gæld. Hvorfor er det ikke bare bidrag? Ministeren nævner, at så skal man ikke genåbne MFF'en, og det er et godt argument. Et andet godt argument – som hænger sammen med det, Theresa Scavenius var inde på – er spørgsmålet om tilbagebetalingen. Vi kan have en meget mere fleksibel holdning til spørgsmålet om tilbagebetalingen – både hvad angår vilkår, tidsrammen, og om lånet eventuelt på et tidspunkt helt skal slettes – hvis man lever op til betingelserne om retsstatsprincipper, korruption og menneskerettigheder. Derfor er det måske meget godt, at man laver den kobling, at det er lån, og der stilles nogle krav i forbindelse med lånet, og så kan vi på et senere tidspunkt komme tilbage til det – ministeren skal i hvert fald vide, at vi er villige til at tage spørgsmålet op igen, hvis der sker fremskridt på de områder.

Ministeren var inde på offentliggørelse af data om personer, der modtager finansiering på over 500.000 euro, hvor ministeren nævnte, at kompromiset er 100.000 euro. Jeg går ud fra, at Danmark støtter kompromiset. Men vil Danmark ikke arbejde for, at det bliver endnu lavere? 100.000 euro er trods alt en relativt stor sum penge.

Mit andet spørgsmål ligger i forlængelse af Christian Friis Bachs spørgsmål om udviklingsbistanden. Har regeringen besluttet, at det danske bidrag skal tages fra den danske udviklingsbistand? Det ville jeg være meget ked af. Vi vil ikke gå imod det, for vi mener, at det er vigtigt med hjælp til Ukraine, men vi ville synes, det var rigtig dårligt.

Man plejer at skrive krav om effektivisering i den offentlige sektor ind i disse programmer, og jeg håber, at man har lært af Grækenland. Jeg håber ikke, at vi ender med, at Odessa havn er solgt til kineserne, sådan som Piræus havn blev solgt til kineserne, fordi EU stillede effektiviseringskrav til Grækenland. Jeg håber, man finder en måde, hvor det ikke bare handler om privatisering for enhver pris, men at det handler om effektivisering – statslig virksomhed kan sådan set også være relativt effektivt.

Økonomiministeren: Jeg kan godt forstå, at det er meningsløst at låne penge ud til nogle, hvor man ikke forventer, at de vil være i stand til at betale dem tilbage. Det er ikke sagt som en anklage mod Ukraine, men som en anerkendelse af den situation, vi står i. Lån har den pædagogiske virkning, at der følger en større ansvarlighed med, hvilket også er et element i det her. Og rent praktisk kan vi hurtigere kan stille midler til rådighed ved ikke at skulle genåbne MFF'en, hvilket jeg synes er vigtigt. Men det er ret risikovillige lån, og det er lån på favorable vilkår. Men der er nødt til at være en balance mellem lån og tilskud, så det ikke bare er rene almisser, men også lån ud fra en forventning om, at Ukraine vil blive i stand til at betale tilbage på et tidspunkt. Der er også et element af opgivelse i at sige, at vi ikke tror, at Ukraine bliver i stand til at betale tilbage. Det håber vi jo på, at de bliver på et tidspunkt.

Det er godt, at grænsen på de 500.000 euro er kommet længere ned. Det kunne måske også være godt, at den kom endnu længere ned. Det handler om at finde en balance, for det lægger jo nogle administrative byrder på myndighederne i Ukraine. Jeg ville være dybt bekymret, hvis grænsen lå på 500.000 euro, og jeg synes måske også, at 100.000 er vel højt. Men jeg vil gerne have, at der er en form for rimelighed i det. Selvfølgelig skal vi holde øje med pengene, og vi støtter grænsen på de 100.000 euro.

Udgangspunktet er, at bidraget tages fra udviklingsbistanden, men vi har ikke lagt os fuldstændig fast på det. Det er det, vi hidtil har anvendt, også når det kommer til en stor del af støtten til Ukraine.

Jeg deler Søren Søndergaards bekymringer omkring infrastruktur, som vi har set solgt rundt omkring i verden og ikke kun i Grækenland, hvor man måske nok lige skulle have trukket vejret inden. Det håber jeg, at man har lært noget af på en relativt hård måde.

Niels Flemming Hansen: Det Konservative Folkeparti bakker op om forslaget. Vi skal jo gøre det, vi kan, for at hjælpe i Ukraine.

Jeg kan forstå, at ca. 33 af de 50 mia. euro skal anses som værende lån og har en tilbagebetalingstid over 35 år. 33.000 mio. euro er jo dæle mange penge. I forhold til de fremskrivninger, der normalvis er, når man tager nye lande ind i EU, er det så realistisk at nå at tilbagebetale det? Eller skal man overveje en længere periode?

Jeg kan se, at pengene er sat af lineært fra 2024-2027. Er der mulighed for at skubbe beløbene frem og tilbage efter behov?

Økonomiministeren: Man har ikke låst sig fuldstændig fast på fordelingen mellem lån og tilskud. Dette er det udgangspunkt, vi forventer, og så må vi se, hvor det havner henne.

Jeg håber da, at det er realistisk at betale tilbage. Hvis jeg kigger ca. 35 år tilbage, er der trods alt sket lidt i verden siden da, også med lande, som vi troede ikke ville være i stand til økonomisk at tage vare på særlig mange ting, men som er i en økonomisk helt anden situation. Anden verdenskrig sluttede i 1945, og 35 år senere var 1980. Der så det da relativt fornuftigt ud. Jeg vil selvfølgelig advare imod at tro, at der var federe i 80'erne – musikken og landsholdet var bedre, men det var også det eneste. Resten var noget hø, men dog voldsomt meget bedre end i 1945. Jeg skal nødig spå om, hvordan verden ser ud om 35 år, men tilliden til, at økonomien vil være et sted, hvor man faktisk er i stand til at betale noget tilbage, har en psykologisk effekt. Hvis man siger, at Ukraine stadig vil være på albuerne om 35 år, så tror jeg, optimismen bliver svær at få øje på. Så jo, jeg mener, det er realistisk. Men det er lån på favorable vilkår, og det er lån, som vil have en risikoprofil, som vi måske ikke almindeligvis ville tillade pengeinstitutter herhjemme at rende rundt med.

Alexander Ryle: Liberal Alliance støtter forslaget. Vi synes, det er vigtigt, at Danmark og EU fortsætter med at tage et stort ansvar for genopretning, genopbygning og modernisering af Ukraine.

Hvorfor kan man ikke finansiere de 17 mia. euro inden for det eksisterende EU-budget, f.eks. gennem anvendelse af uallokerede midler, omprioriteringer og underforbrug på andre områder? Jeg forventer, at finansministeren senere i dag vil sige, at det kan man godt, når det kommer til administration og en række andre områder. Hvorfor kan vi ikke gøre det med Ukraine? Det er vores eneste bekymring. Vi støtter selvfølgelig stadig forslaget, men jeg synes, det er et problem, at det kræver flere penge fra medlemslandene, hver gang der skal sættes penge af til nogen inden for EU, i stedet for at man kigger på, hvad vi bruger penge på i forvejen, som jo i høj grad er mindre vigtigt – i min optik – end at støtte Ukraine.

Økonomiministeren: Det sidste, Alexander Ryle siger, er jeg helt fundamentalt enig i. Det er en afsindig vigtig opgave, som skal prioriteres. Det kan vi også høre på tilkendegivelserne her i udvalget i dag. Mit indtryk er, at der ikke er vilje til at skære her og der for at kunne støtte Ukraine. Jeg synes ikke, at MFF'en bør genåbnes, for hvis man har vedtaget et budget, så må man jo holde sig inden for det. Sådan gør vi også derhjemme i vores privatøkonomier. Der er de indtægter, der er, og dem må man bruge fornuftigt. Vi siger så, at det her er en så voldsom og ekstrem situation – et europæisk land er blevet invaderet – og derfor skal det ikke gøres til genstand for politisk fnidder om, hvor vi skal finde midlerne henne. Men grundlæggende er jeg enig i din tilgang om, at støtten til Ukraine er vigtigere end alt andet, så det bør være muligt at finde.

Theresa Scavenius: Jeg er meget tilfreds med opmærksomheden og ærligheden omkring udfordringerne ved at give en masse poser penge. Vi kan hurtigt lade, som om vi gør det, fordi vi er gode, men i virkeligheden kan det skabe en masse problemer, og dem skal man være meget opmærksom på at undgå.

Vi ved, hvordan man bekæmper korruption. F.eks. har Georgien kraftigt reduceret korruption over de sidste 20 år. Man kunne jo tale for at kigge på, hvad de har gjort i Georgien og få skrevet nogle af de mekanismer, som vi ved virker, ind i betingelserne, så vi undgår at forstærke udfordringerne og måske endda mindske dem.

Det samme gælder lokale og statslige virksomheder. Hvis vi bare håber, så sker det samme, som er sket historisk mange gange, nemlig at den lokale økonomi ikke kommer til at køre godt, fordi vi kommer til at fremme vores egne økonomier. Historisk erfaring viser, at man bliver nødt til at beskytte økonomier i udvikling, og hvis det er vores mål, skal det skrives ind et eller andet sted, at lokale og statsejede virksomheder ikke kan blive udkonkurreret af europæiske virksomheder, ellers ved vi, at det kommer til at have den modsatte effekt.

Økonomiministeren: Det er enormt relevant at se på, hvad der virker, og hvad der ikke virker. For mig er skrækeksemplet på gangsterkapitalisme jo det, man så i Rusland, da de kollapsede og oligarker for ind og overtog en masse virksomheder. Har man erfaringer fra Georgien eller andre steder, hvor man har gjort noget effektivt for at begrænse korruption, så er det noget af det, jeg forventer bliver nogle af betingelserne for antikorrupsion. Vi skal gøre alt, hvad vi overhovedet kan, men vi skal også lade være med at stikke hinanden blå i øjnene og tro, at det er Sverige eller Finland, vi har med at gøre på korruptionsbarometeret.

Christian Friis Bach: Radikale Venstre ser det nok lidt anderledes, fordi når verdensudfordringer hober sig op – og det gør de, når det gælder krig, konflikt og klimaudfordringer – så er der brug for flere penge.

Kan vi få et skriftligt svar på, i hvilket omfang regeringen påtænker at finansiere støtten til Ukraine via udviklingsbistanden?

NOT Økonomiministeren: Udgangspunktet er udviklingsbistandsrammen, men jeg skal nok sende et skriftligt svar på det.

Alex Ahrendtsen: I den internationale presse diskuterer man i denne tid, om Ukraine skal gennemføre valg. Det er jo på grund af krigen blevet suspenderet. Kommer det på bordet i forbindelse med forhandlingerne om støtten, og hvad vil regeringens holdning være, hvis nogle lande ser det som en forudsætning for at modtage disse 50 mia. euro i støtte, at der bliver gennemført valg i Ukraine?

NOT Økonomiministeren: Det er et vældig godt spørgsmål, for nogle af betingelserne handler jo netop om respekt for demokratiet, retsstaten, flerpartisystemer osv. Jeg vil svare skriftligt på det. På den ene side vil vi opretholde de demokratiske principper, for det er jo noget af det, der bliver kæmpet for. Det er det, som russerne ønsker at bekæmpe, og det er det, vi skal stå vagt om. På den anden side har vi også en forståelse for, at det ikke er supernemt for et land i krig at stable et valg på benene.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet ingen har ytret sig imod det.

Punkt 4. Siden sidst:

a) Italiens reviderede genopretningsplan
KOM (2023) 0477

Økonomiministeren: Jeg vil orientere udvalget om, at en mindre revision af Italiens genopretningsplan uden drøftelse er blevet godkendt i Rådet for almindelige anliggender den 15. september 2023. En større revision af Italiens genopretningsplan inklusive et REPowerEU-kapitel ventes på et senere tidspunkt.

b) Sager på det finansielle område

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Økonomiministeren: Første sag er et forslag på området for bæredygtig finansiering. Forslaget skal sikre gennemsigtighed i udarbejdelse af ESG-vurderinger, dvs. vurderinger af miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold.

Anden sag er et forslag til en ramme for såkaldt åben finans, som skal styrke forbrugerbeskyttelse og konkurrence inden for elektroniske betalinger og gøre det lettere for forbrugere at dele deres finansielle data på en sikker måde og derved at opnå adgang til flere og bedre finansielle produkter og services.

Sagerne vil blive forelagt for udvalget med henblik på forhandlingsoplæg forud for et kommende rådsmøde.

c) Sager på skatteområdet

Punktet fremgår ikke af dagsordenen, men blev tilføjet under mødet.

Økonomiministeren: Det drejer sig om et forslag om forebyggelse af misbrug af postkasseselskaber til skatteformål. Der foreslås en række rapporteringskrav for selskaber m.v. med henblik på at finde ud af, om selskaberne primært har et skatteformål og ikke økonomisk eller forretningsmæssig substans.

Sagen vil blive forelagt for udvalget med henblik på forhandlingsoplæg forud for et kommende rådsmøde.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

FO Punkt 5. Kommissionens forslag til revision af EU's flerårige finansielle ramme for årene 2021-2027

– Tidlig forelæggelse

KOM (2023) 0337

KOM (2023) 0337 – Bilag 2 (samlenotat)

EUU alm. del (20222) – Bilag 761 (kommenteret dagsorden)

EU-note (20222) – E 29 (EU-Nyt om revision af EU's flerårige budgetramme for 2021-2027)

EUU alm. del (20222) – Bilag 678 (udvalgsmødereferat side 1137, EU's budget for 2024 forelagt EEU 27/6-23)

Finansministeren: Jeg har netop orienteret Finansudvalget (FIU) om forslaget, fordi det potentielt har betydelige statsfinansielle konsekvenser.

Den nuværende MFF-aftale (den flerårige finansielle ramme) blev efter 2 års forhandlinger indgået ved enstemmighed mellem EU's stats- og regeringschefer i sommeren 2020. Aftalen kom i stand i lyset af covid-19-pandemien – et omfattende økonomisk tilbageslag for hele Europa på et tidspunkt, hvor der i forvejen var store udfordringer med at håndtere klima- og migrationsudfordringerne. Overordnet blev vi enige om et historisk budget. Sammen med EU's genopretningslån på i alt mere end 2.000 mia. euro for perioden 2021 til 2027.

Bl.a. på grund af de vanskelige forhandlinger blev man enige om, at der ikke skulle være en midtvejsrevision af MFF-aftalen. Alligevel er Kommissionen den 20. juni 2023 kommet med et forslag til en revision af MFF-aftalen. Det bliver begrundet med, at EU's budget ikke længere har tilstrækkeligt med ressourcer og fleksibilitet til at adressere fælles udfordringer.

Jeg vil generelt henvise til det oversendte samlenotat for en uddybende beskrivelse af forslaget. I overskriftsform vedrører Kommissionens forslag seks områder:

1. En Ukraine facilitet med en blanding af lån og tilskud for i alt 50 mia. euro til finansiel støtte af Ukraine. Jeg vil generelt henvise til økonomiministerens forelæggelse under punkt 3 på dagsordenen.
2. En forhøjelse af udgifterne til migration og eksterne anliggender på i alt 15 mia. euro.
3. En ny platform kaldet STEP, der skal styrke europæisk konkurrenceevne for i alt 10 mia. euro. Her vil jeg gerne henvise til erhvervsministerens forelæggelse d. 22. september.
4. Finansiering af de stigende renteomkostninger til EU's genopretningslån via et nyt instrument uden for loft og uden en øvre grænse. Kommissionen skønner, at renteudgifterne er ca. 19 mia. euro dyrere end ventet.
5. En stigning i midlerne til EU's administration for i alt 2 mia. euro.
6. En forhøjelse af EU's fleksibilitetsinstrument på i alt 3 mia. euro, der kan bruges til at finansiere uforudsete merudgifter.

Samlet er der tale om et omfattende forslag for op imod ca. 100 mia. euro i perioden 2024-2027.

Der udestår stadig tekniske afklaringer med Kommissionen om de statsfinansielle konsekvenser. På nuværende tidspunkt skønnes forslaget isoleret set – og med betydelig usikkerhed – at medføre øgede udgifter via EU-bidraget for i alt ca. 11 mia. kr. i perioden 2024 til 2027.

Ved siden af forslaget til en revision af MFF'en har EU's Fælles Udenrigstjeneste foreslået en forøgelse af den såkaldte europæiske fredsfacilitet på op til 21 mia. euro, der øremærkes til militær støtte til Ukraine. Her vil jeg gerne henvise til justitsministerens forelæggelse på vegne af udenrigsministeren d. 22. september 2023. Det forslag skønnes at medføre udgifter for ca. 3,4 mia. kr. i perioden 2024 til 2027.

Forhandlingssituationen

En revision af MFF-aftalen kræver enstemmighed blandt EU's stats- og regeringschefer og skal efterfølgende godkendes i Europa-Parlamentet. Det spanske formandskab og Kommissionen har lagt op til en meget hurtig behandling af forslaget. De ønsker, at vi bliver enige i Det Europæiske Råd i oktober eller på et ekstraordinært møde i november 2023. Det skal bl.a. ses i lyset af behovet for at fortsætte den finansielle støtte til Ukraine.

Lige nu er det vanskeligt at sige, hvad forhandlingerne vil ende med. Alle lande har tilkendegivet opbakning til at finde en løsning på at fortsætte støtten til Ukraine. Men derfra er billedet mere broget. På den ene side har de nord- og vesteuropæiske lande argumenteret for, at prioriteter ud over Ukraine som udgangspunkt bør finansieres inden for MFF-aftalens udgiftslofter. På den anden side har især de øst- og sydeuropæiske lande støttet øgede udgifter til eksterne formål, sikkerhed og forsvar.

Samlet er det vanskeligt at sige, hvad der kan opnås enighed om. Men det er vigtigt for mig at understrege, at Danmark går konstruktivt til værks for at finde ordentlige og gode løsninger på fælles-europæiske problemer.

Regeringens holdning til revision af MFF'en

Regeringen ønsker at give sin fulde støtte til Ukraine. Det er centralt at sikre, at Ukraine får den fornødne finansielle assistance og ressourcer til at genopbygge landet. EU skal i samarbejde med relevante aktører sikre, at støtten er forudsigelig og stabil, støtten skal knyttes til reformer i Ukraine, og EU skal sikre en fortsættelse af den militære støtte til Ukraine.

Fælleseuropæiske udfordringer kræver fælleseuropæiske svar. Der gælder både migrationsindsatsen samt europæisk konkurrenceevne – herunder den grønne omstilling. Disse områder er også centrale, men ikke alle gode formål kræver nødvendigvis nye penge.

Regeringen er meget skeptisk hvad angår en justering af MFF-aftalens udgiftslofter. Vi mener, at en styrkelse bør finansieres inden for den eksisterende aftales udgiftslofter. Både på grund af de umiddelbare afledte statsfinansielle konsekvenser, men også på grund af fremtidige MFF-aftalers troværdighed. Det skal være muligt at omprioritere inden for eksisterende rammer.

FO *Regeringens forhandlingsoplæg*

Regeringen lægger stor vægt på at

- der sikres støtte til Ukraine via etableringen af et støtteinstrument på 50 mia. euro i perioden 2024 til 2027 med henblik på fortsat stabil, forudsigelig og holdbar finansiell støtte, der

koordineres tæt med den ukrainske regering og internationale partnere, er baseret på reformkrav og en tilnærmelse til EU, og primært er lånebaseret.

- udgiftslofterne i MFF-aftalen overholdes, og at øvrige nye udgifter finansieres via omprioriteringer samt følger sunde budgetprincipper.
- der prioriteres substantielle midler til migrationsindsatsen.
- europæisk konkurrenceevne styrkes via mobilisering af private investeringer, forbedrede rammevilkår og mere effektiv anvendelse af EU-midler.
- ændringer til EU-budgettets indtægtsside ikke har negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark.
- at der sikres fortsat forudsigelig militær støtte øremærket til Ukraine via en forhøjelse af den europæiske fredsfacilitet på 21 mia. euro med henblik på at bidrage til EU's sikkerhedstilsagn til Ukraine, og at forhøjelsen i videst muligt omfang baseres på en grundig behovs- og effektanalyse.

Christian Friis Bach: Radikale Venstre bakker fuldt op om Ukrainefinansieringen, som vi også har meddelt økonomiministeren. Vi bakker fuldt op om Ukrainefinansieringen, men har ytret os skeptisk om den måde, det er skruet sammen på. Samtidig har vi bedt regeringen redegøre for, i hvor høj grad Danmarks bidrag hertil vil blive finansieret over udviklingsbistanden. Det kan give meget stor usikkerhed for udviklingsbistanden i de kommende år, og derudover vil pengene gå fra meget vigtige prioriteter rundt omkring i verden.

Generelt omkring budgettet synes vi, at regeringen bør anerkende et behov for at øge den samlede EU-finansiering og måske endda gøre det hurtigere, end den planlagte revision af MFF'en ville tilsiige. Det mener vi i lyset af de store udfordringer medkrigen i Ukraine og på klimaområdet som en anden afgørende prioritet. Derfor opfordrer vi regeringen til at gå positivt ind i den overvejelse. Vi har et Europa, der er ekstremt skrøbeligt, vi har en udvidelsesdagsorden, og vi har en manglende sammenhængskraft i Europa. Derfor synes vi, at regeringen skulle gå mere offensivt til spørgsmålet om finansiering. Med det sagt bakker vi op om regeringens forhandlingsoplæg, men vi så gerne, at man anerkendte, at vi har brug for et øget bidrag til EU's budget også i de kommende år, i lyset af den kritiske situation Europa står i.

NOT Finansministeren: Med hensyn til spørgsmålet om udviklingsbistand foreslår jeg, at vi sender et skriftligt notat, der redegør for implikationerne af det med den tilføjelse, at vi ikke for nuværende ved, hvordan det endeligt kommer til at se ud. Men vi kan godt give yderligere indsigt i, hvad vi for nuværende måtte vide.

Jeg forstår det sådan, at Christian Friis Bach ønsker, at Danmark skal bidrage mere til EU's budget, end tilfældet er i dag, og det synspunkt er Radikale Venstre i sin gode ret til at have. Jeg synes, at Danmark bidrager meget ansvarligt og med store beløb til EU. Mit hovedbudskab i dag er, at der er hundrede og ti procent opbakning til Ukraineindsatsen, både når det gælder det civile og det militære spor. Der er vi også parate til at bidrage med mere. For så vidt angår andre også vigtige områder mener vi, at man skal undersøge, om der er afsatte midler, der ikke er brugt i EU's budget, så man bruger de penge, der i forvejen er afsat, før man beder om nye. Derudover kan

man se på, om man kan omprioritere midler, så man kan bruge dem målrettet på det, man synes er allervigtigst.

Theresa Scavenius: Det handler sjældent bare om at skrive en check. Vi er mange, der mener, at der er vigtige ting, der skal bruges penge på. Christian Friis Bach formulerede det perfekt: Vi bør fra dansk side erkende, at der er brug for flere midler, også i EU-systemet.

Hvad betyder det med migrationsområdet i praksis? Det kan betyde alt fra Frontex til humanitær bistand. Hvad menes der med, at den grønne omstilling og konkurrenceevne er noget af det, der kan prioriteres? Pointen er, vi skal tage pengene fra noget andet, hvis vi ikke vil have nye penge. Det virker, som om ministeren synes, at alting er godt, og vi skal have det hele, men der er færre penge at gøre godt med, hvis vi skal bruge pengene på bl.a. Ukraine. Hvor skal pengene komme fra?

Finansministeren: Det spørgsmål stiller jeg ofte mig selv. I denne sammenhæng og i den virkelighed, vi befinder os i, er den danske regering hundrede og ti procent engagerede i at støtte op om Ukraines kamp, ligesom vi har gjort det med en række nationale tiltag. Det gør vi både militært og finansielt, og vi støtter også, at EU gør det. Den del er der ingen diskussion om.

Der er også andre vigtige områder. Theresa Scavenius fremstiller det næsten, som om der ikke allerede er afsat meget betydelige midler til indsatser også for klima og migration. Det er vigtigt og godt, for det er ekstremt store og vigtige opgaver. Regeringen ser en stor EU-merværdi i, at vi samarbejder på migrationsområdet, fordi det er en fælles europæisk udfordring. Derfor vil vi arbejde for, at EU's migrationsindsats får prioriteret tilstrækkelige midler, men at det sker inden for den gældende ramme af MFF-aftalen. Det er måske i den forbindelse meget sigende, at der eksempelvis stadig er 1,9 mia. euro i uallokerede midler på EU's budget til den indsats – altså næsten det samme beløb, man gerne vil have i nye penge fra medlemslandene. Derfor siger vi, at man måske kunne starte med at bruge de penge, man har fået, før man beder om nye.

Derudover ser regeringen gerne, at man eksempelvis tillader mere fleksibilitet i understøttelsen af migrationsindsatsen. F.eks. giver EU's strukturfonde mulighed for at overføre op til 5 pct. af de landeallokerede midler til en række indsatser, og man kunne overveje at øge muligheden for overførsler, så flere midler kunne gå hertil. Man kunne også undersøge, om man kunne omprioritere andre steder.

NOT Hvad angår de præcise ønsker for anvendelse af midlerne foreslår jeg, at vi sender et skriftligt svar, som kan redegøre for det, med den tilføjelse, at det er i proces. Kommissionen er kommet med et forslag, og nu pågår der forhandlinger med landene. Derfor er det et øjebliksbillede, som kan ændre karakter undervejs.

Søren Søndergaard: Enhedslisten har tydeligvis et andet forhold til økonomisk ansvarlighed end Radikale Venstre og Theresa Scavenius. Vi nødt til at se på, hvor der kan spares på det nuværende budget, netop fordi der bliver behov for så store midler til den grønne omstilling og til at ændre uligheden i Europa og integrere lande uden for EU. Idéen om, at vi kan løse alt ved at proppe flere penge ind, er absurd – når vi ovenikøbet får de revisionspåtegninger, vi får.

Vi noterer os, at der skal bruges 14 mia. kr. mere på administration i EU. Der står i samlenotatet, at der skal ansættes 885 nye medarbejdere. Jeg ved godt, at lønniveauet i EU er højt, og der skal købes kontorudstyr osv., men det er næsten 16 mio. kr. pr. ansat. Kan ministeren redegøre lidt nærmere for, hvad det beløb skal bruges til? Det er et kæmpe beløb i forhold til de allerede meget store beløb. Medmindre der kan komme en klokkeklar begrundelse for, hvordan det giver en tillagt merværdi i bekæmpelse af klimaforandringerne, eller støtte til Ukraine eller til at udrydde uligheden i Europa, så er det for os nødvendigt at sige, at vi mener, at der skal lægges afgørende vægt på, at merudgifterne til administration findes inden for den eksisterende økonomiske ramme. Vi kan ikke bare poste flere penge ind i administration i EU.

Jeg synes egentlig godt, at ministeren kan lægge afgørende vægt på, at vi får Ukrainefaciliteten igennem. Det er vel helt afgørende også for regeringen, at vi får sikret de 50 mia. euro til Ukraine. Det er vel de facto en afgørende vægt, man lægger der.

Finansministeren: Søren Søndergaards tale var et af de stærkeste og bedste indlæg, jeg har hørt meget længe. En forsvarstale for økonomisk ansvarlighed, som varmer mit hjerte. Men der var også betragtninger om EU og flere ansatte. Kommissionen foreslår at forøge udgifterne til administration med 1,9 mia. euro, og her ligger en tilførsel af 885 nye ansatte. Kommissionen begrundet det med et særligt pres på udgiftsområdet som følge af flere opgaver, stigende energipriser og høj inflation. Regeringen ønsker ikke at tilføre flere midler til administrationsområdet, heller ikke til flere ansatte. Det må være Kommissionens og andre EU-institutioners opgave at overholde de fastsatte rammer, og institutionerne må respektere Det Europæiske Råds konklusioner og MFF-aftalen om, at der skal være et stabilt niveau af ansatte. Det kan f.eks. ske ved mere effektive sagsgange og øget digitalisering.

I de drøftelser, jeg har med kolleger, opfatter jeg ikke Ukrainedelen som kontroversiel, og det er det heller ikke fra dansk side. Jeg kan selvfølgelig få andre oplysninger undervejs. Det kontroversielle er, at man benytter lejligheden til at ville have penge til alt muligt andet, samtidig med at man gør et tiltag, der er dybt fornuftigt i relation til situationen i Ukraine. Dét er konflikten, og det er det, vi kommer til at skulle have en robust samtale om, når EU's finansministre mødes omkring denne sag.

Alexander Ryle: Jeg mener modsat Christian Friis Bach og Theresa Scavenius, at EU's budget er rigelig stort. Vi støtter selvfølgelig, at der afsættes penge til Ukrainefaciliteten, men jeg er meget enig med regeringen i, at der er behov for, at der på de øvrige områder forekommer omprioritering, i stedet for at der blot tilføres flere penge. Jeg vil gerne anerkende regeringen for at have skrevet det i forhandlingsoplægget.

Hvilke omprioriteringer foreslår regeringen i EU-budgettet? Jeg tænker ikke på de uallokerede midler, for det giver sig selv.

Finansministeren: I første omgang bør der fokuseres på at anvende midler, som er afsat, men ikke er brugt. Der er f.eks. afsat 1,9 mia. euro til migrationsindsatsen, som ikke er sat i spil endnu. Vi synes, at det er ret fornuftigt at bruge dem, inden man beder om 2 mia. euro mere.

Kommissionen viser selv i forslaget, at der er mere end 18 mia. euro tilgængelige på budgettet, som kan anvendes, før der er behov for at tilføre nye midler. MFF-aftalen tillader desuden at ompri-

oritere op til 15 pct. mellem EU-programmer. Det betyder, at man har mulighed for at flytte betydelige midler derhen, hvor man mener, at der er størst behov for det. Danmark opfordrede også Kommissionen til at komme med forslag til, hvordan man kan gøre det, og vi mener, at det er Kommissionens ansvar at pege på omprioriteringsmuligheder. Kommissionen har f.eks. alle informationer om udnyttelsesgraden af forskellige programmer, og derfor vil de kunne se, hvor der er uforbrugte midler, eller hvor det vil give mere mening at anvende dem på andre indsatser.

Jens Henrik Thulesen Dahl: Danmarksdemokraternes bakker hundrede og ti procent op om indsatsen og hjælpen til Ukraine. Desuden vil jeg gerne give min opbakning til, at finansministeren holder fast i regeringens indstilling om, at der ikke skal flere penge til EU. Man kunne godt gå et skridt videre og bruge de samme krav, som man bruger over for regioner og kommuner og sige, at der godt kunne skæres i administrationen. Det burde der være plads til. I andre sammenhænge kritiserer jeg finansministeren for at være lidt for stram over for kommuner og regioner, for der er nogle udfordringer der, men i denne sammenhæng synes jeg, at det er rigtig godt.

Finansministeren: Jeg tror bestemt, at man i EU's administration kunne lade sig inspirere af, hvordan vi i Danmark kan nedbringe de udgifter, vi har til administration.

Niels Flemming Hansen: Det Konservative Folkeparti mener, at regeringens vægtninger ligger rigtigt, og vi bakker fuldt op om forhandlingsoplægget, fordi det er fornuftigt ikke at bede om flere penge før dem, man har, er brugt.

Søren Søndergaard: Jeg er utrolig glad for, at ministeren også i denne sammenhæng mener, at Enhedslisten har sagt noget godt, for vi har sagt igen og igen, at der ikke skal flere penge til EU, før man skærer ned på alle de dumme ting, man giver penge til i EU. Det er vi glade for, at ministeren er enig i, men problemet er ligesom i så mange andre sammenhænge, at ministeren ikke helt lader handling følge ord, fordi der ikke lægges afgørende vægt på, at det skal holdes inden for budgettet. Ikke engang når der er tale om 14 mia. kr. til administration. Forskellen er, at vi netop tager klimaforandringerne, uligheden og behovet for penge til Ukraine og de andre lande i EU's omegn alvorligt. Derfor er det så vigtigt, at vi ikke bare fortsætter med at bruge penge, som vi har gjort hidtil, men at vi målretter dem præcist. For os er det afgørende, at man lader handling følge ord, og at der i hvert fald lægges afgørende vægt på, at de 14 mia. kr. mere til administration tages inden for budgettet.

Finansministeren: Danmark er meget klar i mælet, når det gælder øgede administrationsudgifter i EU. Vi er lodret imod, og vores udgangspunkt er, at man overholder den aftale, der blev indgået mellem stats- og regeringscheferne, hvor formålet netop også var, at der ikke skulle ske en meget stor stigning i antallet af EU-ansatte. Det er samtidig vigtigt at sige, at det er et samlet forhandlingskompleks, og det betyder, at det kan stå i vejen for andre beslutninger, herunder hvad angår Ukraine, hvis man lægger afgørende vægt på, at der ikke må være flere ansatte. Det vil være meget uheldigt. Vi vil meget gerne sende flere penge til Ukraine og støtte op om deres militære og civile indsats. Vi vil til gengæld meget nødig skrue op for flere ansatte i EU. Vi mener ikke, at der er behov for det, og derfor arbejder Danmark for det modsatte.

Theresa Scavenius: Der breder sig en stemning af, at man taler EU ned og mistænkeliggør, hvordan EU bruger pengene, og jeg synes ikke, at det er helt fair. Det er helt fair, at man er uenig i, at

der skal gives flere penge til EU. Men man taler som om 8-900 medarbejdere er ekstremt mange penge og mange medarbejdere, og det svarer bare til, hvad der er i Energistyrelsen. Jeg kunne godt tænke mig, at vi talte om EU som en værdig politisk institution i stedet for at mistænkeliggøre det. Det har vi virkelig ikke brug for.

Hvad angår regioner og kommuner ved vi, at nedskæringer og de såkaldte omprioriteringer netop fører til, at man skærer ind til benet i vores velfærdssamfund. Det har store konsekvenser at omprioritere, for man kan ikke få det hele flere gange. Måske skal der bare være politisk ærlighed omkring, at så er der noget, der ikke bliver givet så mange penge til.

Finansministeren: Jeg kan forstå, at Theresa Scavenius synes, at det er en god idé, at der kommer 885 flere embedsmænd i EU. Det er ikke et synspunkt, jeg deler. Der er i forvejen rigtig mange embedsmænd i EU, og der bliver i EU udført et godt stykke arbejde. Men EU's institutioner skal ligesom alle andre se på, hvordan man bruger pengene bedst. I stedet for bare at bede om flere penge, skal man være klar til at prioritere de penge, man har fået, og man kunne starte med at bruge de penge, der var afsat til formålet, før man beder om yderligere fra landene.

I Danmark prøver vi at holde de administrative udgifter på både statsligt, regionalt og kommunalt niveau nede for at kunne bruge pengene på noget, der er vigtigere, f.eks. velfærd og klima. Det bør man også gøre i EU, hvor man f.eks. kunne bruge pengene på migrationsområdet. Det er ikke et spørgsmål om at tale dårligt om EU. Det er faktisk også en tillidserklæring til EU, at vi mener, at man inden for de rammer, man har, og med de dygtige medarbejdere, man har til rådighed, kan løse rigtig mange opgaver på en god måde uden at skulle ansætte 885 flere medarbejdere.

Christian Friis Bach: Jeg deltager gerne i en konkurrence om offentlig budgetdisciplin med Enhedslisten, og jeg kan se, at det for Enhedslisten gælder en institution, man måske er knap så stor tilhænger af, som Radikale Venstre er.

Uge efter uge sidder vi og lægger nye opgaver til EU. Strategiske opgaver, industrier, investeringer, sundhedsområdet, det militære samarbejde, Ukraineindsatsen, den ekstremt skrøbelige situation nu i Kaukasus og på Balkan, hvor vi kan forudsige stigende spændinger og måske endda konflikter inden for meget kort tid. Hver gang hører jeg regeringens ordførere sige, at vi har brug for, at EU gør mere, vi har brug for, at EU engagerer sig, og vi har brug for, at EU er der. Men det kræver et større engagement, og det kræver at vi øger EU's budget. Vi ser det selvfølgelig på klimaområdet, hvor der er markant stigende forventninger til EU-indsatsen, og på migrationsområdet hvor jeg adskillige gange har noteret regeringens meget store ambitioner for EU-samarbejdet.

Jeg anerkender, at der ligger uforbrugte midler, men vil jeg bede finansministeren redegøre for den samlede finansiering på migrationsområdet i denne budgetperiode. Jeg har en forventning om, at EU beder om flere penge, fordi man forventer at få afløb for de penge, og ikke fordi man har glemt dem, man allerede har. Der ligger en plan og et markant stigende engagement på migrationsområdet, og regeringens ministre ligger forrest med ønskerne til EU der. Regeringen må udarbejde et notat om, hvor pengene skal komme fra, så EU-budgettet kan hænge sammen. Radikale Venstre går ind for en stærk offentlig budgetdisciplin, men lige præcis i denne tid er vi optagede af at styrke det europæiske samarbejde. Vi støtter den stærke budgetdisciplin, og vi støtter regeringens forhandlingsoplæg.

Finansministeren: Der er en række uforbrugte midler i EU allerede i dag. Vi synes at man skal bruge dem mere målrettet og klogere, inden man beder om flere penge. Der er også mulighed for at omprioritere med den nuværende MFF-aftale. Jeg tror også, at Christian Friis Bach vil medgive, at der er mulighed for at prioritere skarpere inden for det nuværende EU-budget, end tilfældet er nu, og det opfordrer vi til.

Jeg deler opfattelsen af, at EU har mange vigtige opgaver, der skal løses, men man kan næsten få det indtryk i debatten, at EU ikke i forvejen har et meget stort budget, man skal forholde sig til. EU's budget er på 8.000 mia. kr. Det er ganske mange penge for de fleste, både først og sidst på måneden, og det er et udtryk for, at der er meget store opgaver, der skal løses. Det gælder f.eks. klima, migration og konkurrencedygtighed.

Alexander Ryle: Kigger regeringen måske i retning af landbrugsstøtten og strukturfondene, som de senere år har stået for omkring to tredjedele af EU's samlede budget? Man kan finansiere rigtig mange EU-opgaver, hvis man gør noget ved det. Der skal nok alligevel kigges på det på et tidspunkt, hvis vi forestiller os, at vi skal optage nye lande i EU, f.eks. Ukraine. Så er det nogle helt andre beløb, der skal distribueres.

Finansministeren: Udgangspunktet er, at vi forhandler aftaler om EU's budget hvert 7. år. Forhandlingerne er præget af meget kontante armlægninger landene imellem, med hensyn til hvilke prioriteter der skal have forrang. Da vi forhandlede budget sidst, var Danmark meget optagede af klima, migration, innovation, investeringer i fremtidens arbejdspladser og viden, fordi det er noget af det, som skal bære EU fremad. Vi ønskede, at der skulle lægges mere vægt på det end andre lande, hvor landbrug og strukturfonde for nogles vedkommende var det bærende. Vi er altid åbne for at se på, om man kan gøre noget ved landbrug og strukturfonde, men udgangspunktet må være det nuværende budget, som er resultatet af et kompromis mellem landenes stats- og regeringschefer. Det lå i øvrigt som en del af den aftale, at det ikke skulle revideres undervejs. Nu har Kommissionen så sendt det nye forslag, og det gør selvfølgelig, at man kan diskutere det hele.

Alex Ahrendtsen: Dansk Folkeparti er en stærk tilhænger af hjælpen til Ukraine, og derfor støttede vi også økonomiministerens forhandlingsoplæg om Ukrainefaciliteten. Men dette forhandlingsoplæg handler ikke kun om Ukraine, det handler om MFF'en, og det lægger op til, at budgettet stiger. Der kommer flere papirussere, og vi har brug for et mindre budget i EU og færre papirussere. Selv om indholdet af forhandlingsoplægget er godt, kunne man godt have lagt afgørende vægt på en række områder. Derfor kommer Dansk Folkeparti ikke til at støtte forhandlingsoplægget.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Enhedslisten og Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

FO Punkt 6. Kommissionens forslag til nye indtægtskilder til EU's budget

– *Tidlig forelæggelse*

KOM (2023) 0331

KOM (2021) 0570 – Bilag 4 (samlenotat)

EUU alm. del (20222) – Bilag 761 (kommenteret dagsorden)

Rådsmøde 14/7-23 – økofin – Bilag 2 (skriftlig forelæggelse af rådsmøde økofin 14/7-23)

Finansministeren: Jeg har netop orienteret Finansudvalget (FIU) om forslaget, fordi det potentielt har betydelige statsfinansielle konsekvenser. Jeg vil henvise til det oversendte samlenotat for en uddybende beskrivelse af forslagspakken.

Kommission fremsatte i juni 2023 et ændret forslag til deres forslag fra december 2021. I det nye forslag indgår i alt fire nye indtægtskilder:

- En indtægtskilde baseret på EU's kvotehandelssystem.
- En indtægtskilde baseret på en CO₂-grænsetilpasningsmekanisme.
- En indtægtskilde baseret på spor 1 i OECD's aftale om international selskabsbeskatning.
- En indtægtskilde baseret på statistikdata om selskabers overskud i EU-landene.

Kommissionen anslår, at forslagspakken kan indebære indtægter til finansiering af EU-budgettet for 36 mia. euro årligt fra 2028, når den er fuldt indfaset. Skønnene er behæftet med betydelig usikkerhed, fordi de bl.a. afhænger af prisen på CO₂-kvoter.

Det er værd at minde om, at indtægtskilderne ikke i sig selv giver mulighed for at afholde flere udgifter. Nye indtægtskilder ændrer grundlæggende alene i balancen i finansieringsbyrden mellem landene. Det skyldes, at EU's budget i dag finansieres af bidrag fra EU-landene baseret på landenes toldindtægter, landenes momsgrundlag og omfanget af ikkegenanvendt plastic i landene. Når de bidrag er opgjort, beregnes et bidrag baseret på landenes andel af EU's bni, som sikrer balance mellem indtægter og udgifter i EU's budget. Nye indtægtskilder reducerer derfor blot den del af bidraget, der finansieres efter bni-andelen. Dermed er det kun balancen i finansieringsbyrden mellem landene, der ændres.

Jeg vil ikke i min indledning her gå i nærmere detaljer med, hvordan hvert af de fire forslag er indrettet. Men udvalget er naturligvis meget velkomne til at stille spørgsmål.

De skønnede statsfinansielle konsekvenser for Danmark for de enkelte indtægtsforslag dækker over store spænd. Vi ved derfor ikke endnu om forslagene vil øge eller sænke det danske bidrag. Vi skønner foreløbigt og med betydelig usikkerhed, at forslagene samlet kan reducere det årlige danske EU-bidrag med et på gennemsnit 100 mio. kr. eller øge det med 200 mio. kr. fra 2024, eller et sted derimellem.

Når vores skøn spænder fra enten en positiv eller negativ virkning på det danske EU-bidrag, vidner det om, at der stadig udestår substantielle tekniske afklaringer. En række lande har derfor udtrykt

behov for yderligere tekniske afklaringer om forslagets konsekvenser inden egentlige substansdrøftelser af forslaget. Det spanske formandskab har dog ikke villet afvise forsøg på en hurtig behandling eller kobling til forhandlingerne om MFF-revision.

Når jeg alligevel forelægger udvalget sagen – på trods af betydelig usikkerhed om forslagets konsekvenser – er det for at sikre rettidig involvering, fordi vi ikke ved, hvor hurtigt det kommer til at gå, uagtet at de beskrevne udfordringer.

Regeringen finder det centralt, at den indgåede aftale om MFF for 2021 til 2027 overholdes. Regeringen forholder sig derfor konstruktivt til forslag om nye indtægtskilder, hvis de er en statsfinansiell fordel for Danmark. Derfor er det også centralt for regeringen at kende de fulde konsekvenser af forslagene.

Regeringen finder det desuden centralt, at forhandlingerne om nye indtægtskilder ikke foregriber andre forhandlinger. Det gælder især forhandlinger om MFF-revisionen, men også forhandlinger af underliggende substansforslag.

FO Regeringens

- lægger stor vægt på, at ændringer til EU-budgettets indtægtsside ikke har negative statsfinansielle konsekvenser for Danmark.
- lægger vægt på, at tilstrækkelig teknisk afklaring tilvejebringes om forslagets statsfinansielle konsekvenser inden eventuel vedtagelse.
- lægger stor vægt på, at forhandlingerne om nye EU-indtægtskilder ikke foregriber forhandlingerne om Kommissionens forslag til MFF-revision.
- lægger regeringen vægt på, at forhandlinger om nye indtægtskilder fastholdes separat fra forhandlinger af underliggende substansforslag, som evt. indtægtskilder baseres på.

Christian Friis Bach: Radikale Venstre bakker op om forhandlingsoplægget. Hvornår forventer man at få større klarhed omkring regeringens holdning til forslagene, og hvordan tidslinjen er? Det kan også være, at vi skal tage en særskilt debat om det senere. Jeg synes, at der er gode perspektiver i forslagene, og vi ser netop gerne, at man netop kæder det sammen med MFF'en. Hvis man ser det helt adskilt, tror jeg, at det vil være sværere at nå til enighed.

Desuden vil gerne spørge helt specifikt til transaktionsskatten eller det, der i gamle dage hed tobinskatten. Jeg har engang skrevet en videnskabelig udredning sammen med overvismand Torben M. Andersen til Europa-Parlamentet, hvor vi konkluderede, at det sagtens kunne lade sig gøre, at det ville være en relativt god idé, og at man også kunne gøre det alene i Europa. Har regeringen en holdning til det forslag, som franskmændene har presset på for?

Finansministeren: Jeg ville ønske, at jeg havde et klart svar om tidslinjen. Det spanske formandskab vil meget gerne have en hurtig afklaring. Udfordringen er, at der udestår en række tekniske afklaringer, og både Danmark og en række andre lande vil gerne vide, hvad man tager stilling til. Jeg synes ikke, det er et urimeligt ønske. Derfor er det svært at vide, hvornår den tekniske afklaring har fundet sted. Man skal desuden huske, at der er tale om et nulsumsspil – nogle lande får en gevinst ud af det, og nogle lande skal betale mere. Det er ikke sikkert, at der er en sammenhæng

mellem, om et land skal betale mere eller mindre, og landets position, men jeg kan forestille mig, at der vil være en proces, hvor landene hver især forsøger at stille sig bedst muligt, efter man har den tekniske afklaring. Det er vanskeligt at sige, hvor lang tid den proces kommer til at tage.

Når det gælder sammenkoblingen til MFF'en, er vores udgangspunkt, at der er indgået en MFF-aftale, hvor der ikke er lagt en midtvejsrevision ind i. Det var faktisk et selvstændigt beslutningspunkt blandt stats- og regeringscheferne. Nu har Kommissionen fremlagt et forslag alligevel, hvor der for så vidt angår Ukraine ikke er nogen diskussion – fuldstændig opbakning. Men så er der alle de andre punkter, og man kan ikke træffe beslutninger i det ene spor, som har betydning for det andet spor. Det må ikke forhale den anden proces, sådan at en diskussion om afklaring af MFF'en pludselig betyder, at beslutningen om Ukraine ville trække længere ud, end den ellers ville.

Med hensyn til de konkrete forslag har vi en konstruktiv tilgang fra dansk side, men med den tilføjelse, at det er vigtigt for os, om det ender med, at Danmark skal betale mere eller mindre. Det vil vi gerne vide, før vi tager stilling til de enkelte forslag, og det synes jeg også er meget rimeligt.

NOT Det gode ved en tidlig forelæggelse er tidlig inddragelse, men udfordringen er, at der er meget, vi ikke ved for nuværende. Vi kan måske senere sende en skriftlig orientering til Europaudvalget om, hvordan sagen udvikler sig. Bliver der behov for mere end det, kan vi gøre det i fællesskab.

Den fungerende formand: Det lyder som en god idé.

Søren Søndergaard: Enhedslisten er ikke så meget for egne indtægter til EU, vi støtter, at de bliver bevilget af landene. Hvilke indtægter er der tale om, når det på side 5 i samlenotatet beskrives: »at der etableres en ny indtægtskilde til EU's budget baseret på 0,5 pct. af nationalregnskabsdata for bruttooverskud fra finansielle og ikke-finansielle selskaber i EU-lande«? Sælges der noget og til hvem? Er det i den forbindelse korrekt forstået, at Kommissionen beder om en indtægtsbevilling baseret på nationalregnskabsdata, der er knyttet til forslaget om såkaldt harmonisering af selskabsskattebasen, som endnu ikke er vedtaget i Rådet? Burde det ikke være lige omvendt? Jeg synes, at det er meget svært at bakke op om det.

Finansministeren: Det er vigtigt at slå fast, at det fortsat er EU-landene, der både skal opkræve alle skatter og betale gennem vores EU-bidrag, selv om det kaldes nye egne indtægter til EU's budget. Der er alene tale om nye måder at beregne bidragene fra landenes statskasser på. Helt grundlæggende svarer en ændring af indtægtssiden af EU's budget til en ændring af det kommunale udligningssystem. Så der er tale om et nulsumsspil.

NOT Som for bidrag, der er baseret på bni i EU, er indtægtskildedeforlaget på selskabsoverskud baseret på statistisk data, så lande, der ifølge statistikken har relativt højere overskud, skal betale mere end lande, der ifølge statistikken har relativt lavere selskabsoverskud. Det vil sige en statistisk fordelingsnøgle. I regeringens forhandlingsoplæg er statsfinansielle konsekvenser derfor også et bærende argument for den danske tilgang, og vi er i gang med at en teknisk afklaring af, hvad de enkelte forslag vil betyde i en dansk sammenhæng. Vi følger det tæt, og når vi kommer nærmere, foreslår jeg, at vi sender noget over til Europaudvalget.

Theresa Scavenius: Spørgsmålet er grundlæggende, hvordan man betragter EU-politik. Om man ser det fra et nationalt perspektiv og ser det som en udgift, eller om man kigger på, hvad det egentlig er, der sker. Kvotehandling og CO₂-grænsetilpasningsmekanismen handler om klimapolitik. Det vil

sige, at man mener, at der mangler noget korrekt regulering globalt set, på europæisk plan og på nationalt plan. Derfor er det ikke kun et spørgsmål om, hvor mange penge man skal give nationalt, men også et spørgsmål om, hvilket klimapolitisk regnskab vi taler ind i. Der er en grundlæggende politisk uenighed om, hvorvidt man som finansministeren taler ud fra et nationalt økonomisk regnskab versus det regnskab, som handler om, hvordan vi skal føre klimapolitik. Jeg vil derfor opfordre ministeren til også at tænke i det andet perspektiv, så det ikke kun handler om kroner og ører for det sorte danske nationalbudget, men også om, hvilken klimapolitik vi ønsker at føre, og her er EU et rigtig godt sted at føre effektiv politik og regulering.

Lige præcis denne klimapolitik handler om at rette op på konkurrenceforvridningen ved manglende lovgivning. Det er ikke engang rigtig ny, effektiv klimapolitik. Vi korrigerer egentlig bare noget, som i forvejen burde anses for at være problematisk ud fra alle økonomiske betragtninger, fordi det er gratis at forurene.

Finansministeren: Jeg vil gerne rette den misforståelse, at jeg alene skulle være optaget af kroner og ører i det danske nationalregnskab. Det er jeg også optaget af – det er en af de opgaver, der følger med at være finansminister. Men jeg er i lighed med Theresa Scavenius dybt optaget af, at EU er en drivende kraft i den grønne omstilling, og at vi passer bedst muligt på vores klima. Jeg ser ikke nogen modsætning mellem, at man har en massiv indsats for det, og at vi også ser på de konkrete forslag, og at der er en fair fordeling mellem landene for, hvordan man betaler den regning. Jeg synes, at det hænger meget godt sammen.

Alex Ahrendtsen: Hvis jeg ser det fra Kommissionens synspunkt, kan jeg egentlig godt forstå, at man vil have egne indtægter, for det øger uafhængigheden af nationalstaterne, og dermed baner man også vejen for en føderal union. Det er ikke en vej, som Dansk Folkeparti vil være med til. Vi tror på fædrelandenes Europa, og jo mere EU-systemet er afhængig af nationerne, jo bedre er det. Derfor kommer vi ikke til at støtte forhandlingsoplægget.

Niels Flemming Hansen: Det Konservative Folkeparti ser heller ikke, at vi skal øge magten i Bruxelles, og vi bryder os generelt ikke om EU-skatte. Derfor kan vi heller ikke støtte forhandlingsoplægget.

Forsvarsministeren: Det er vigtigt at slå fast, at EU ikke kan opkræve skatter direkte ved borgerne og virksomhederne. Det ændrer indtægtskildeforslagene ikke på. Men jeg tager ad notam, at der kan være forskellige tilgange til egne indtægter i øvrigt, og det ændrer ikke på, at regeringen synes, at dette forhandlingsoplæg er det rigtige for Danmark.

Den fungerende formand: Jeg kan konkludere, at der ikke er flertal imod regeringens forhandlingsoplæg, idet kun Det Konservative Folkeparti, Enhedslisten, Socialistisk Folkeparti og Dansk Folkeparti har ytret sig imod det.

Punkt 7. Rådsmøde nr. 3972 (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerbeskyttelse – beskæftigelses- og socialdelen) den 9. oktober 2023

EUU alm. del (20222) – Bilag 761 (kommenteret dagsorden)

Beskæftigelsesministeren: Alle sager forelægges i dag til orientering.

1. Det Europæiske Semester 2023

– *Politisk drøftelse og vedtagelse*

KOM (2023) 0600, KOM (2023) 0599

Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (samlenotat side 2)

Beskæftigelsesministeren: Vi skal bl.a. have en drøftelse om nye teknologiers betydning for vores arbejdsmarked. Det er et emne, der også optager regeringen, og som også indgår i forhandlingerne om direktivet om platformsarbejde.

Kunstig intelligens kan udvikle sig til et vigtigt værktøj og konkurrenceparameter for mange arbejdspladser fremover. Vi har en opgave med at sikre, at ny teknologi anvendes på en forsvarlig og balanceret måde.

Derudover skal vi under dette punkt vedtage hovedbudskaber fra Beskæftigelseskomitéen og Komitéen for Social Beskyttelse.

Beskæftigelseskomitéen fremhæver med henvisning til den årlige beskæftigelsesrapport bl.a., at medlemsstaternes økonomier – trods krig i Ukraine, energikrise og høj inflation – har klaret sig godt i 2022, at beskæftigelsesfrekvensen har været robust, og at der fortsat er stor mangel på kvalificeret arbejdskraft i EU. Det gælder især inden for service- og sundhedssektoren.

Komitéen for Social Beskyttelse fremhæver i deres årsrapport, at der har været stabilitet i forhold til målet om at reducere antallet af personer i risiko for fattigdom og social eksklusion. Den bemærker dog også, at der er sket en stigning i antallet af personer, der oplever materielle afsavn.

Regeringen kan støtte vedtagelsen af hovedbudskaberne fra begge komitéer.

Videreførelse af beskæftigelsesretningslinjer

Derudover skal vi godkende, at EU's beskæftigelsesretningslinjer videreføres fra sidste år. Det er alene rapportens indledende betragtninger, der opdateres med styrket fokus på

- den grønne og digitale omstilling.
- opkvalificering af arbejdskraft.
- involvering af arbejdsmarkedets parter.

Retningslinjerne er et input til fastlæggelsen af beskæftigelsespolitikken i de enkelte medlemslande. Men ligesom det gælder for det europæiske semester i øvrigt, så medfører retningslinjerne ikke nogen form for bindende standarder, forpligtigelser eller lignede for medlemslandene.

Regeringen støtter videreførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne.

Christian Friis Bach: Nye teknologiers påvirkning på arbejdsmarkedet kunne vi jo bruge dage på. Har ministeren yderligere kommentarer til det? Det er jo en vigtig og spændende debat, da det kan komme til at skabe store forandringer.

Theresa Scavenius: Der var en høring om teknologi i det amerikanske senat, hvor en gruppe forskere gennemgik fordele, ulemper, potentialer og risici forbundet med teknologier på forskellige områder på baggrund af en artikel publiceret i Nature. Danske forskere har også bidraget. Hvis ministeren ønsker det, kan jeg sende artiklen. Vi står over for en kæmpe omvæltning, og vi skal kende risiciene – ellers kan vi risikere at ende et sted, hvor vi ikke kan gå tilbage igen.

Beskæftigelsesministeren: Send meget gerne artiklen, det er en meget spændende diskussion, som vi rigtig nok kunne bruge et 2-dages seminar på her i udvalget, hvis vi havde tid. Det er nok ikke i dag.

Alexander Ryle: Jeg synes, at Christian Friis Bachs spørgsmål var godt. Kan ministeren sige noget, der varer en anelse kortere end 2 dage om, hvad ministeren ønsker at bidrage med til drøftelserne?

Beskæftigelsesministeren: Noget af det, jeg bl.a. også nævner i min indledning, er hele plattformarbejdet, som jo netop handler om, at der er nogle nye ansættelsesformer, som er bundet op på ny teknologi, og hvor vi diskuterer, om folk er arbejdstagere eller soloselvstændige. Der er alle mulige problematikker forbundet med det, og det fylder meget i EU-diskussionen lige nu, og regeringen har også meget fokus på det. Men jeg er med på, at diskussionen er meget større end som så.

2. Rådskonklusioner om mental sundhed og prekære arbejdsformer

– Vedtagelse

KOM (2023) 0298

Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (sammenotat side 7)

Beskæftigelsesministeren: Det spanske formandskab har ønsket rådskonklusioner, som sætter særligt fokus på, hvordan nye arbejdsformer som platformsarbejde og fjernarbejde påvirker vores psykiske arbejdsmiljø, og hvad vi kan gøre ved det.

Rådskonklusionerne opfordrer bl.a. til en styrket tilgang til mental sundhed, hvor især medlemslandene, arbejdsmarkedets parter og ikke mindst arbejdsgiverne har en rolle. Kommissionen opfordres til at tilvejebringe viden og understøtte koordination og erfaringsudveksling mellem medlemslandene.

Blandt værktøjerne fremhæver konklusionerne mere forskning, uddannelse og forebyggelse. Der opfordres til øget fokus på særligt udsatte grupper såsom platformsarbejdere, og at den eksisterende EU-lovgivning såsom rammedirektivet om arbejdsmiljø anvendes og håndhæves bedre i medlemslandene.

Regeringen støtter rådskonklusionerne. I Danmark har vi selv stor opmærksomhed på psykisk arbejdsmiljø. I 2020 fik vi en bekendtgørelse om psykisk arbejdsmiljø, og i arbejdsmiljøaftalen for 2023-2026 styrkede vi indsatsen mod arbejdsrelateret stress. Vi fornemmer interesse fra Kommissionen og andre lande for vores erfaringer. Dem ser jeg frem til at dele med mine kollegaer på mødet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

3. Rådskonklusioner om social beskyttelse for selvstændige

– Vedtagelse

KOM (2023) 0043

Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (samlenotat side 12)

Beskæftigelsesministeren: Rådskonklusionerne følger op på en tidligere rådshenstilling fra 2019. Flere medlemslande lever ifølge Kommissionens evaluering ikke op til rådshenstillingen og deres egne nationale implementeringsplaner. Danmark klarer sig godt og har et godt udgangspunkt for social beskyttelse – generelt og for selvstændige. Desuden har selvstændige længe haft adgang til arbejdsløshedsdagpenge, og dagpengereglerne for selvstændige ligner nu i høj grad reglerne for lønmodtagere.

Formandskabet ønsker med rådskonklusionerne at fastholde og øge medlemslandenes fokus på at sikre selvstændige tilstrækkelig adgang til social beskyttelse.

Regeringen støtter konklusionerne. Vi har samtidig gjort klart, at vi ikke ønsker nye forpligtelser i tillæg til henstillingen, hvilket der har været opbakning til fra kollegaerne i Rådet.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

4. Politisk drøftelse om konsolidering og styrkelse af europæiske sociale beskyttelsessystemer

– Politisk drøftelse

Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (samlenotat side 15)

Beskæftigelsesministeren: Jeg forventer, at drøftelsen vil være en erfaringsudveksling om, hvad covid-19, inflation og den grønne og digitale omstilling har betydet for vores socialsikringssystemer, og hvordan vi nationalt har arbejdet for at sikre social beskyttelse for særlig de mest sårbare grupper.

Jeg vil på rådsmødet især fremhæve vores gode erfaringer med flexicurity, hvor vi – med udgangspunkt i et fleksibelt arbejdsmarked med adgang til social sikring – sikrer incitamenter til at arbejde og giver muligheder for opkvalificering. Det er et godt fundament – også i forhold til de seneste års udfordrende tider.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

5. Kommissionens forslag til Rådets henstilling om udvikling af rammebetingelserne for socialøkonomien

– *Politisk enighed*

KOM (2023) 0316

Rådsmøde 3972 – Bilag 1 (sammenotat side 17)

Beskæftigelsesministeren: Hovedformålet med forslaget er dels at fremme adgangen til arbejdsmarkedet, bl.a. gennem social inklusion, dels at vejlede medlemslandene i at fremme nationale politiske og lovgivningsmæssige rammer for udvikling af socialøkonomien.

Definitionen af socialøkonomi kan variere mellem landene, men med den forståelse, der er i forslaget, spænder socialøkonomien bredt og kan omfatte f.eks. foreninger med frivilligt, ulønnet arbejde eller store kooperative virksomheder med demokratiske styreformer, som f.eks. Coop og Arla.

Henstillingen understøtter på mange måder det, vi i forvejen gør i Danmark. Henstillingens mange forslag rummer ikke ny lovgivning, men skal ifølge Kommissionen opfattes som en menu af best practice, der kan tilpasses behovet og prioriteringerne i de enkelte medlemslande.

Regeringen støtter henstillingens formål om at fremme rammebetingelserne for socialøkonomien. Der ventes bred opbakning blandt de andre medlemsstater.

Medlemmerne havde ingen kommentarer til dette punkt.

6. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

7. Siden sidst:

a) Annullationssøgsmålet om mindstelønsdirektivet C (2023) 0019

Beskæftigelsesministeren: Annullationssøgsmålet om mindstelønsdirektivet er en sag, vi i regeringen prioriterer højt.

Jeg har for nylig – den 15. september 2023 – svaret på udvalgets spørgsmål nr. 142 om netop status for annullationssøgsmålet. Der er ikke sket noget nyt siden da, men jeg vil alligevel gerne benytte lejligheden til at give jer en mundtlig status.

Vi er i gang med den skriftlige behandling af sagen ved EU-Domstolen. Senest har regeringen den 29. juni modtaget en såkaldt duplik fra Rådet og Europa-Parlamentet. Det er et svar på regeringens replik, som jeg tidligere har orienteret udvalget om.

Næste skridt er, at regeringen i løbet af efteråret vil modtage interventionsindlæg. Kommissionen og otte medlemslande intervenerer i sagen. Når vi modtager indlæggene, vil regeringen få mulighed for at give bemærkninger til dem. Det vil jeg naturligvis også orientere udvalget om.

Når EU-Domstolen har set på sagen, skal der tages stilling til afholdelse af et retsmøde med mundtlige forhandlinger. Det ventes i givet fald at blive i første halvår af 2024. Vi forventer, at der tidligst afsiges dom ultimo 2024 – måske først primo 2025.

Som jeg tidligere har orienteret om, har regeringen konsulteret Europa-Parlamentet og Rådet om muligheden for at oversende deres svarskrifter til udvalget i fortrolighed. Det har Europa-Parlamentet afvist. Vi afventer fortsat svar fra Rådet. Jeg vender naturligvis tilbage, når der er svar.

På samme måde vil vi også spørge de otte medlemslande og Kommissionen, om regeringen må sende deres indlæg fortroligt til Folketinget.

Jeg vil fortsat sørge for at holde jer bedst muligt orienteret inden for rammerne af de regler om fortrolighed, der gælder i sådanne sager.

Theresa Scavenius: Jeg er meget imod, at vi stadig fokuserer på det danske forhold. Jeg betragter EU-politikken i Danmark som meget umoden, fordi vi ikke kigger på indholdet, men hvor det skal besluttes henne. Jeg synes, det er rigtig ærgerligt, at vi ikke fokuserer mere på, hvordan vi kan løfte det samlede EU, frem for kun at fokusere på, hvordan vi kan beskytte nogle rettigheder i Danmark.

Hvilke otte lande har interveneret i sagen, og hvad er deres position? Har det gjort indtryk på regeringen, hvordan de otte lande har reageret på søgsmålet?

Beskæftigelsesministeren: Jeg har ikke tilladelse til at oplyse den fulde liste, kun de lande, der har givet lov til det. Belgien og Luxembourg har interveneret imod, altså på Kommissionens side. Sverige har interveneret på Danmarks side. Vi udfordrer hele tiden fortrolighedsbegrænsninger i sagen og beder om lov, så vi kan dele mere viden med Folketinget, og så snart, der er åbninger, får I viden.

Vi ser grundlæggende forskelligt på værdien af den danske model. Det har været et meget klart parameter for Danmark hele vejen igennem det europæiske samarbejde, at vores arbejdsmarked er organiseret på den måde. Det har meget store konsekvenser for vores samfundsmodel, hvis vi ikke kan have lov at have den. Derfor bliver det også meget principielt.

Theresa Scavenius: Det handler jo ikke om at udfordre den danske model, det er det modsatte. Det handler om at understøtte minimumslønninger og om at støtte den model i andre lande.

Beskæftigelsesministeren: Vi bliver nok aldrig helt enige i den sag. Den danske model handler jo også om, hvor beslutningerne træffes, og hvilke aktører der gør det. Der ser vi en udfordring med et mindstelønsdirektiv, og derfor har vi anlagt annullationssøgsmålet.

b) Rådsafgørelse om ILO-konvention nr. 190 om afskaffelse af vold og chikane på arbejdspladsen
KOM (2020) 0024

Beskæftigelsesministeren: Jeg har på europaudvalgsmøderne den 3. marts og 9. juni 2023 givet status for rådsafgørelsen om ILO-konvention nr. 190 om afskaffelse af vold og chikane i arbejdslivet.

Rådsafgørelsen blev stemt ned i Coreper den 19. april, fordi den vurderedes at forpligte medlemslandene til at ratificere ILO-konventionen.

Det spanske formandskab har siden ændret i en enkelt ordlyd i rådsafgørelsen, så det i stedet fremgår, at medlemslandene »inviteres« til at ratificere konventionen. Der er fortsat usikkerhed om den mulige juridiske forpligtelse, som EU dermed eventuelt pålægger landene, men ændringen medførte, at enkelte lande ændrede deres indstilling til teksten. Derfor kunne der opnås flertal i Coreper for den nye tekst i juli 2023. Rådet kunne på den baggrund vedtage rådsafgørelsen den 18. september.

Da der fortsat er juridisk usikkerhed om den mulige forpligtelse, stemte Danmark imod. Det følger af det mandat, som udvalget gav i marts. Flere andre, inklusive Sverige, stemte også nej. Danmark stemte ikke nej, fordi vi er uenige i indholdet af konventionen. Vi stemte nej, fordi vi med udvalgets mandat i ryggen har lagt afgørende vægt på en løsning, hvor det bliver *muligt* for EU's medlemslande at ratificere ILO konvention 190, men at selve beslutningen om ratifikationen overlades helt til EU's medlemslande. Vi er ikke blevet tilstrækkeligt forsikret om, at det er tilfældet med den her rådsafgørelse.

Derudover er det for Danmark en principiel sag. En ratifikationsforpligtelse fra EU strider mod trepartssamarbejdet i ILO og vores nationale forpligtelse om trepartssamarbejde i ILO-konvention 144. Vi ønsker fra dansk side, at der er rum til, at arbejdsmarkedets parter kan indstille til regeringen, hvorvidt der skal ske ratifikation eller ej. Det giver rådsafgørelsen efter vores mening ikke plads til.

Indstilling fra parterne om dansk ratifikation

Vi er som nævnt ikke imod konventionens indhold. Jeg har understreget både her i udvalget og i EU, at Danmarks ILO-arbejde – herunder beslutninger om ratifikation af konventioner – foregår i

tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Derfor er jeg meget glad for at kunne orientere udvalget om, at et enigt ILO-udvalg bestående af arbejdsmarkedets parter har indstillet, at Danmark ratificerer ILO-konvention nr. 190.

Det er en rigtig god nyhed for Danmark og et godt signal til andre lande i verden. Konventionen er den første internationale globale konvention, der beskæftiger sig med vold og chikane i arbejdslivet. Fokus er på medlemslandenes ansvar for at fremme et sikkert arbejdsmiljø med nultolerance over for vold og chikane.

Vi skal nu i gang med den videre proces, hvor vi bl.a. skal høre, om Grønland og Færøerne vil omfattes af ratifikationen.

Christian Friis Bach: Tillykke med beslutningen om at ratificere konventionen. Det er Radikale Venstre rigtig glad for. Den principielle debat peger i begge retninger. Ønsker vi at lægge pres på nogle af de lande i EU, som ikke ønsker at ratificere? Kunne man forestille sig, at konventionens indhold vil blive indarbejdet i en EU-forordning på et tidspunkt, så man faktisk sikrer, at det kommer til at gælde for alle lande i EU? Eller hvad kan man ellers gøre for at sikre, at konventionen bliver bredt ratificeret i EU?

Beskæftigelsesministeren: Det er principielt, i forhold til hvor beslutningen ligger, og derfor har vi været frem og tilbage i forhold til den juridiske afgørelse i EU. Vi har jo et ILO-system, hvor parterne og landene sidder sammen. Det har været principielt, at vi arbejder stenhårdt i ILO for at lægge de rigtige rammer, og at vi så også bestræber os på at ratificere i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter. Jeg mener, at det, at vi gør det, er med til at sende et signal om, at andre lande bør gøre det samme, og det er med til at give os et fundament at stå på i forhold til at lægge det pres. Men der er forskel på de to spor, og derfor har vi stemt, som vi har gjort.

Der er ikke umiddelbart optræk til, at konventionens indhold indarbejdes i en EU-forordning.

Mødet sluttede kl. 11.07.